

Vilniaus universiteto biblioteka

Vilniaus universiteto biblioteka – valstybinės reikšmės akademinė biblioteka, įkurta 1570 m. Vilniuje. Tai seniausia akademinė biblioteka Baltijos šalyse. Ją sudaro centrinė biblioteka, Mokslinės komunikacijos ir informacijos centras (MKIC) ir akademinų padalinių bibliotekos.

Bibliotekos misija – kuo geriau atliepiant studentų, dėstytojų,

mokslininkų poreikius teikti aukštos kokybės informacines paslaugas, dalyvauti atvirojo mokslo iniciatyvose, atverti gausius mokslo ir kultūros paveldo fondus plačiajai visuomenei. Biblioteka yra atvira, šiuolaikiška, veržli, o įspūdingos erdvės suteikia puikias sąlygas dirbti individualiai ir grupėse ar tiesiog atsipalaiduoti su knyga. Bibliotekos puoselėjamos vertybės – tradicijos, atsakomybė, partnerystė, atvirumas bei veržlumas.

Bibliotekoje dirba 179 darbuotojai.

2023 m. Biblioteka vykdė 3 projektus, kurių Universiteto administruojama

vertė sudarė 801 380 Eur.

Bibliotekos fondus sudaro:

- beveik 4,9 milijono spaudinių, iš kurių daugiau nei 1 milijonas priskiriami kultūros paveldui (dokumentai iki 1945 m.). Bibliotekos pasididžiavimas

– senųjų spaudinių, rankraščių, senųjų graviūrų ir kiti mokslo ir kultūros paveldo rinkiniai.

- 94 duomenų bazės, kuriose yra 788 898 el. dokumentai (52 679 el. žurnalai, 631 162 el. knygos ir 105 057 kiti objektai).

Paveldo išsaugojimas, atvėrimas visuomenei.

2023 m. buvo restauruoti 51 394 kultūros paveldo objektai, suskaitmeninta 1768,81 GB turinio.

Mokslo populiarinimas, edukacinė ir kita švietimo bei kultūros veikla.

2023 m. Biblioteka suorganizavo 299 ekskursijas, 2 edukacijas, 52 renginius ir 49 parodas.

Reikšmingiausi 2023 m. projektai:

- „Senojo Vilniaus universiteto disertacijų (1579–1773) tyrimas ir duomenų bazės sukūrimas (VUDis)“.

Projekto vertė – 52 606 Eur. Projektą finansuoja Lietuvos mokslo taryba. Projekto vadovė – dr. Ina Kažuro.

2023 m. Bibliotekos darbuotojos paskelbė 9 publikacijas, skaitė 15 pranešimų tarptautinėse konferencijose.

Parengti straipsniai ir pranešimai pristato vykdomų, Bibliotekoje saugomų, paveldo kolekcijų tyrimų rezultatus. Pagrindinės temos: senojo Vilniaus universiteto bendruomenės rankraštinis palikimas (profesorių korespondencija, draugijų veikla, paskaitų konspektai), idėjų sklaida, senųjų Vilniaus spaustuvių raida ir produkcija, asmeninių ir institucinių bibliotekų kolekcijų rekonstrukcija, fizinių dokumento savybių tyrimai.

Pagrindiniai Bibliotekos padaliniai:

- Centrinė biblioteka
- MKIC

Centrinė biblioteka iki šių dienų dirba autentiškose, XVI a. menančiose erdvėse, darniai įsiliejančiose į architektūrinį Vilniaus senamiesčio ansamblį. MKIC – itin moderni ir šiuolaikiška bibliotekos dalis Saulėtekyje, aprūpinta naujausiomis technologijomis ir suteikianti galimybę studijuoti bei dirbti 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę.

2023 m. Bibliotekoje buvo užsiregistravę 41 674 skaitytojai, tai

yra 4,7 proc. daugiau nei 2022 m.

Valstybinės reikšmės Vilniaus universiteto bibliotekos, įgyvendinančios dvi pagrindines – Universiteto ir kultūros paveldą saugančios bei aktualinančios Bibliotekos funkcijas, veiklos 2023 m. buvo plėtojamos keliomis pagrindinėmis kryptimis. Tai – informacinių paslaugų Universiteto bendruomenei ir visuomenei teikimas, atvirasis mokslas, mokslinė komunikacija ir technologijų plėtra, paveldo rinkinių valdymas ir jų moksliniai tyrimai. Šiais metais ženkliai išaugo elektroninių straipsnių ir knygų sandaugų – vadinamųjų duomenų bazių – pasiūla ir panauda: Universiteto akademinės bendruomenės atsisiuntimų skaičius iš prenumeruojamų 96 duomenų bazių per metus padidėjo 18,6 proc. ir pasiekė 2,3 mln. dokumentų. Įvairių elektroninių išteklių panaudos augimo tendencija išliko ir šiais metais perkopė 4,3 mln. atsisiuntimų ribą. Kokybinį pokytį valdant elektroninius išteklius ir teikiant informacines paslaugas užtikrins pradėta diegti debesijos pagrindu veikianti bibliotekinių paslaugų platforma ALMA (ExLibris produktas). Dešimties metų sukaktį šiais metais atšventęs Mokslinės komunikacijos ir informacijos centras sulaukė beveik 0,5 mln. lankytojų, jame įrengtais individualaus ir grupinio darbo kambariais

naudotasi 65 tūkst. valandų. Laisvos, modernios ir atviros bibliotekos principai, įtvirtinti MKIC veikloje, nesunkiai atpažįstami šiais metais modernizuotoje Matematikos ir informatikos fakulteto skaitykloje.

Atliepdama Universiteto strategiją Biblioteka siekia tapti atvirojo mokslo politikos ir idėjų lydere Universitete. Birželio 6 d. Universiteto rektoriaus patvirtintas „Atvirojo mokslo politikos gairių įgyvendinimo planas 2023–2028 m.“, kurio įgyvendinimą koordinuoti įpareigota Biblioteka, ir suburta atvirojo mokslo specialistų komanda sudaro tvirtą pagrindą šių veiklų plėtros proveržiui.

Rugsėjo mėn. Bibliotekoje įvestos dvi tyrėjų pareigybės. Jose dirbančių darbuotojų tyrimų sritys apima Universiteto mokslininkų rankraštinių paveldą ir XVIII amžiaus LDK institucines spaustuves. Bibliotekoje atliekami dokumentinio paveldo tyrimai ir kitose srityse: restauravimo ir kolekcijų priežiūros. Mokslinių tyrimų pagrindu Bibliotekos darbuotojai 2023 m. paskelbė 9 mokslinius straipsnius ir parengė bei perskaitė 15 pranešimų tarptautinėse ir šalies mokslinėse konferencijose.

Didelio dėmesio susilaukė jubiliejinės parodos iš Bibliotekoje saugomų paveldo rinkinių: Vilniaus 700 jubiliejui skirta paroda **Curriculum Vilnae**, kurioje Vokietijos prezidento Franko-Walterio Steinmeierio apsilankymo proga eksponuotas trijų Gedimino laiškų nuorašas, atvežtas iš Vokietijos Prūsijos slaptojo valstybės kultūros paveldo archyvo, bei į valstybinę programą įtraukta paroda „**Liepsnojęs nuo Dievo ir Dievui – 400 metų Šv. Juozapato kankinytei**“.

Trečius metus iš eilės, naudodama bibliotekų pasaulyje plačiai naudojamą apklausų įrankį **LibQual**, Biblioteka vykdė vartotojų

pasitenkinimo jos teikiamomis paslaugomis tyrimą: atsižvelgiant į jo rezultatus tobulinamos Bibliotekos paslaugos, stengiamasi kuo labiau

atliepti informacinius vartotojų poreikius.

Direktorė Irena Krivienė

2023 m. Bibliotekos bendruomenės nariai pagerbti apdovanojimais ir kitais įvertinimais:

- Rektorius padėkos raštais apdovanoti Linas Jablonskis už ilgametį vadovavimą Grafikos kabinetui ir ryšių su Bibliotekos mecenatais puoselėjimą ir Irena Katilienė

už ilgametį darbą Rankraščių skyriuje ir Vilniaus universitetui bei Lietuvai svarbių mokslo šaltinių populiarinimą ir sklaidą.

- Dokumentinio paveldo išsaugojimo skyriaus restauratorius Augustas Bidlauskas 5-ojoje Kauno tarptautinėje grafikos bienalėje tapo pirmos vietos premijos laureatu.

Veiklos rezultatai

Bibliotekos veiklos rodikliai	Faktas, 2022 m.	Planas, 2023 m.	Faktas, 2023 m.	Pokyčio kreivė (2023 m. planas–2023 m. faktas)
Atviros prieigos dokumentų skaičiaus augimas VU/VU bibliotekos informacinėse sistemose ir portaluose	67,4 %	15 %	~ 50 %	
VU bibliotekos atvirojo mokslo sklaidos iniciatyvose dalyvavusių ir pasiektų asmenų skaičius	730	500	811	
Informacijos išteklių panauda	4,235 mln. vnt.	3,5 mln. vnt.	4,507 mln. vnt.	
Bibliotekos organizuotų viešųjų renginių skaičius	87	80	101	
Bibliotekoje restauruotų ir konservuotų rankraščių, knygų ir periodinių leidinių, VIII kategorijos sąlyginių lapų skaičius	55128	80000	51394	
Apsilankymų fiziniame ir virtualioje Bibliotekoje skaičius	1517814	1500000	1631477	
Sukuriamo skaitmeninio turinio apimtis gigabaitais per metus	2584,24 GB	3200 GB	1768,81 GB	
Mokymų skaičius akademinėmis valandomis	307	140	261	

Narystė asociacijose, bendradarbiavimas:

- Atviros prieigos talpyklų konfederacija (COAR);
- Baltijos regiono bibliotekų asociacija – Bibliotheca Baltica;
- Europos mokslinių bibliotekų asociacija (LIBER);
- Europos mokslinių bibliotekų konsorciumas (CERL);
- Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos konsorciumas (eLABa);
- Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija (LMBA).

